

Обучение – в группах (около 30 человек). Основной практический результат – создание дистанционного учебного курса.

МОТИВУВАННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ІЗ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН

*Н.Л. Бабич
м. Полтава, Україна*

Вступ. Одним із критеріїв успішної підготовки спеціалістів високої кваліфікації будь-якої галузі знань є сформованість навчальної мотивації до освоєння нових теоретичних знань та практичних навичок [1, с. 3]. Тому проблема формування навчальної мотивації студентів перших курсів напряму підготовки «Здоров'я людини» до вивчення дисциплін природничого циклу є актуальною для теорії та методики професійної освіти.

Мета статті полягає у визначенні особливостей формування навчальної мотивації студентів напряму підготовки «Здоров'я людини» у процесі вивчення дисциплін природничого циклу.

Результати дослідження. Успішність формування певного виду діяльності залежить від наявності відповідної мотивації, що розглядається науковцями [5, с. 48] як психічне явище. *Зовнішня мотивація* заснована на заохоченнях, покараннях та інших видах стимуляції, які або спрямовують, або гальмують поведінку людини. У разі зовнішньої мотивації чинники, що регулюють поведінку, не залежать від внутрішнього «я» особистості. *Внутрішня мотивація* сприяє одержанню задоволення від роботи, викликає інтерес, підвищує самооцінку особистості [2, с. 369].

Навчальна мотивація є різновидом мотивації, включеної в діяльність навчання і визначається:

- 1) освітньою системою, освітньою установою, де здійснюється навчальна діяльність;
- 2) організацією навчального процесу;
- 3) особливостями взаємодії педагога та студентів;
- 4) специфікою навчального предмета [4, с. 395].

Більшість дослідників єдині в думці, що мотив є одним із найважливіших компонентів діяльності. Однак, залишається проблема співвідношення мотиву і цілі. Мотив діяльності науковці пов'язують із образом предмету, який спонукає та направляє на себе. Мотиви діяльності, як предметний зміст потреб, суб'єктивно відображаються у формі переживань, бажань, прагнень до відповідної мети [1, с. 6].

У психологічному словнику [2, с. 371] мотив визначається як: 1) спонукання до діяльності, пов'язаної із задоволенням потреб суб'єкта; 2) предметно спрямована активність певної сили; 3) усвідомлена причина, яка лежить в основі вибору дій та вчинків особистості. Формування мотивів пов'язане з впливом зовнішніх і внутрішніх факторів.

У наукових публікаціях Волошко Л. Б. [3, с. 104] зазначено, що мотиви навчальної діяльності класифікують:

- за спрямованістю – соціальні та пізнавальні;
- за модальністю – позитивні та негативні;
- за локалізацією стимулів поведінки – зовнішні та внутрішні;
- за процесуально-результативною орієнтацією – дискретні та процесуальні.

Аналіз педагогічної літератури свідчить, що ефективність навчальної діяльності студентів залежить від співвідношення вказаних типів мотивів у їхній мотиваційній сфері [1, с. 7].

Система підготовки бакалаврів галузі знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» передбачає вивчення комплексу природничих дисциплін, які є базовими для формування професійної компетентності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації. Цикл природничих дисциплін забезпечує студентів знаннями про будову людського тіла, основні фізіологічні, біохімічні та біомеханічні процеси організму в нормі та при патології,

морфологічні зміни й компенсаційно-приспосувальні процеси, які відбуваються під впливом фізичних навантажень.

Узагальнення навчальних планів провідних вузів країни, які здійснюють підготовку бакалаврів за напрямом «Здоров'я людини» свідчить, що викладання природничих (медико-біологічних) дисциплін (анатомія людини, фізіологія людини, біохімія та біохімія спорту, фізіологія фізичних вправ, основи медичних знань, гігієна, спортивна морфологія, основи патології та ін.) здійснюється на 1-2 курсах.

Як показують дослідження [4, с. 398], студенти першого курсу не завжди чітко уявляють роль і місце базових природничих дисциплін у їх майбутній професійній діяльності, а також їх взаємозв'язок з дисциплінами спеціалізації, що, на нашу думку, беззаперечно впливають на рівень сформованості їхньої навчальної мотивації до вивчення відповідних дисциплін.

Дослідження Волошко Л. Б., проведені серед студентів перших курсів напряму підготовки «Здоров'я людини» показали, що незадовільний рівень сформованості навчальних мотивів студентів є наслідком недосконалого володіння студентами прийомами осмислення та логічного структурування нових масивів інформації; недосконалістю традиційних форм організації навчальної діяльності, застосованих методів навчання та контролю; малоефективною організацією самостійної роботи студентів в аудиторний та позааудиторний час [3, с. 106].

Враховуючи результати теоретичного аналізу проблеми, власний педагогічний досвід, вважаємо, що формування навчальної мотивації студентів напряму підготовки «Здоров'я людини» у процесі вивчення дисциплін природничого циклу буде успішним якщо дотримуватися наступних педагогічних умов:

- 1) здійснення практичної підготовки студентів у малих навчальних групах;
- 2) орієнтація навчального матеріалу на практичний зміст та конкретну професійну діяльність (надання оздоровчо-реабілітаційних послуг);
- 3) постійне проведення міждисциплінарних зв'язків з професійно-орієнтованими дисциплінами (методи фізичної реабілітації, лікувальна фізична культура, масаж та ін.);
- 4) паралельний розвиток внутрішньої та зовнішньої мотивації шляхом застосування сучасних педагогічних технологій, методів, засобів та прийомів в аспекті впровадження кредитно-трансферної системи;
- 5) поетапне формування навчальної мотивації студентів (вступної, поточної і заключної мотивації).

Таким чином, дотримання принципу мотиваційного забезпечення навчального процесу, шляхом дотримання наведених у статті педагогічних умов, дозволить сформувати позитивну мотивацію студентів напряму підготовки «Здоров'я людини» до вивчення дисциплін природничого циклу.

Література

1. Артюшенко А. О. Мотиваційна мобільність як складова функціональної структури довільного управління руховою діяльністю / А. О. Артюшенко // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – Харків: ХОВНОКУ-ХДАДМ, 2011. – №2. – С.3-7.
2. Большой психологический словарь / Сост. и общ. ред. Б. Г. Мещеряков, В. П. Зинченко. – СПб.: ПРАЙМ – ЕВРОЗНАК, 2003. – 672 с.
3. Волошко Л. Б. Роль медико-біологічних дисциплін у формуванні професійної компетентності майбутніх фахівців фізичної реабілітації / Л. Б. Волошко // Імідж сучасного педагога. – 2005. – № 3–4. – С. 104-107.
4. Жара Г. І. Пропедевтика валеологічних знань студентів факультету фізичного виховання в курсі «Анатомія людини з основами спортивної морфології» / Г. І. Жара / Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2010. – №1(3). – С. 394-400.
5. Маслоу А. Мотивация и личность [3-е изд.] / А. Маслоу. – СПб. : Питер, 2010. – 352 с.